

2021. I. félév

EUSTRAT

Műhelytanulmányok

LUDOVIKA
EGYETEMI KIADÓ

2021. I. félév

EUSTRAT

Műhelytanulmányok

LUDOVIKA
EGYETEMI KIADÓ

Impresszum

**A Nemzeti Közszerológálati Egyetem
Eötvös József Kutatóközpont
Európa Stratégia Kutatóintézet kiadványa**

Szerkesztőbizottság

Bagi Nikolettá Dóra
Pató Viktória Lilla
Schmidt Laura
Tóth Bettina

Lektor

Navracsics Tibor

A szerkesztőség címe: 1083 Budapest, Ludovika tér 2.

A szerkesztőség e-mail-címe: schmidt.laura@uni-nke.hu

Weboldal: <https://eustrat.uni-nke.hu>

Kiadó: Nemzeti Közszerológálati Egyetem, Ludovika Egyetemi Kiadó

Székhely: 1083 Budapest, Ludovika tér 2.

Kapcsolat: kiadvanyok@uni-nke.hu

A kiadásért felel: Deli Gergely rektor

Olvasószerkesztők: Gergely Zsuzsánna, Resofszki Ágnes

Korrektor: Bíró Csilla

Tördelőszerkesztő: Fehér Angéla

ISBN 978-963-531-786-8 (elektronikus PDF)

ISBN 978-963-531-787-5 (ePub)

Tartalom

Szerzők rövid szakmai életrajza	5
EUSTRAT Műhelytanulmányok 2021. I. félév	10
<i>Gát Ákos Bence</i> Az Európai Unió 2020-ban VIII. – A jogállamiság-politika előretörése	11
<i>Tárnok Balázs</i> Az Európai Bizottság lesöpörte az asztalról a Minority SafePack kisebbségvédelmi kezdeményezést	16
<i>Gát Ákos Bence</i> Az EU Alapjogi Chartája – a kifogatott instrumentum?	24
<i>Gát Ákos Bence</i> Jogellenes próbálkozás Magyarország és Lengyelország megbüntetésére	27
<i>Tárnok Balázs</i> Vajúdtak a hegyek és egeret szültek – az uniós lobbí átláthatóvá tételének újabb felvonása	30
<i>Gát Ákos Bence</i> Az Európai Bíróság szerepvállalása az uniós jogállamiság-politikában	38
<i>Bence Ákos Gát</i> Charter of Fundamental Rights of the European Union: A Reinterpreted Instrument?	41
<i>Pató Viktória Lilla</i> Az Európai Unió 2020-ban X. – Digitális szakpolitikai összefoglaló	44
<i>Pató Viktória Lilla</i> Nyilvános és ingyenes digitális hálózatok, Magyarország pályázati teljesítménye a WiFi4EU projektben	49
<i>Pató Viktória Lilla</i> Integráció az innováció útján, megalakult az Európai Innovációs Tanács	53
<i>Pató Viktória Lilla</i> „Ez egy boldog nap” – 2021 Digitális Közgyűlés Lisszabonban	60
<i>Pató Viktória Lilla</i> Magyarország igazságügyi rendszerének digitális fejlettsége: tanulságok a 2021-es uniós igazságügyi eredménytábla mutatóiból	64
<i>Áron James Miszlivetz</i> Cybersecurity in the European Union: Possibilities and Perspectives	68
<i>Viktória Lilla Pató</i> How EU Council Pandemic-Trio-Presidency Fosters Artificial Intelligence	73

<i>Bagi Nikoletta Dóra</i>	
Tagállami mozgástér az Európai Szemeszter tükrében – avagy csorbítja-e az Európai Szemeszter a tagállamok önálló gazdaságpolitikáját	78
<i>Tárnok Balázs – Nagy Dénes András</i>	
Folytatódik? A nemzeti régiókról szóló európai polgári kezdeményezés jövője	83
<i>Varga Csilla</i>	
Kettős állampolgárság – az élet hol ad, hol elvesz	89
<i>Tárnok Balázs</i>	
Véget ért a nemzeti régiókról szóló európai polgári kezdeményezés aláírásgyűjtése – mi következik most?	92
<i>Tárnok Balázs</i>	
Újabb pofon a nemzeti kisebbségeknek és az európai értékekbe vetett hitnek az Európai Bizottságtól	100
<i>Balázs Tárnok</i>	
European Commission: Ukraine Must Respect the Rights of National Minorities	104
<i>Kalas Vivien</i>	
Új uniós szintű oktatáspolitikai célok a 2021–2030-as időszakra	109
<i>Kalas Vivien</i>	
Az Európai Unió céljai a digitális oktatás területén – változások és változatlanságok	113
<i>Bagi Nikoletta Dóra – Mislivetz Áron James</i>	
Európai Egyetemek: transznacionális szövetségek és innováció	118
<i>Varga Csilla</i>	
EU–Ukrajna társulási megállapodás: a fejlődés csupán nézőpont kérdése	124
<i>Mislivetz Áron James – Felde András Bence</i>	
Szerbia és az Európai Unió a táguló nyugat-balkáni térségben	127
<i>Bálint Pongrácz</i>	
Three Factors Contributing to the Worsening of Russian–Turkish Relations	140
<i>Petri Bernadett</i>	
Közös uniós független etikai testület víziója az Európai Parlamentben, avagy: „Épelméjű üdülővendégek nem lehet világfürdőhelyet bazírozni”	144
<i>Petri Bernadett</i>	
Vállalati etika járványhelyzetben – felelős vállalatirányítási előírások az uniós jogalkotásban	153
<i>Petri Bernadett</i>	
Képviselői mandátum és frakciótagság – mivel jár a Fidesz-delegáció távozása a néppárti képviselőcsoportból	160
<i>Nagy Dénes András</i>	
Visegrád 30: intézményesül a V4?	166

Tárnok Balázs 2015-ben szerzett jogi diplomát (dr. jur.) a Pázmány Péter Katolikus Egyetem Jog- és Államtudományi Karán. Erasmus-ösztöndíjas hallgatóként egy évet töltött Hollandiában, a Radboud Egyetemen. 2015-től a PPKE Jog- és Államtudományi Doktori Iskolájának hallgatója, 2020-ban szerzett doktori fokozatot (PhD). Doktori kutatási témája az európai uniós kisebbségvédelem, az európai polgári kezdeményezés és az őshonos nemzeti kisebbségek ebben rejlő lehetőségei. 2018-tól angol fordító szakjogász (LL.M).

2016-tól jogi tanácsadó a Dr. Sobor Ügyvédi Irodában, ahol a Székely Nemzeti Tanács európai polgári kezdeményezésének jogi képviselőjét segítette. 2017-től a Rákóczi Szövetség jogi szakértője, feladata a Minority SafePack polgári kezdeményezés magyarországi aláírásgyűjtési kampányának szakmai koordinálása. 2018-tól a Miniszterelnökség Európai Uniós Kapcsolatokért Felelős Államtitkárság Uniós Intézményi Kapcsolatokért Felelős Főosztály munkatársa. 2019-től 2020 végéig a Nemzeti Közszerzői Egyetem Nemzetközi Igazgatóság munkáját segítette.

2018-tól a Rákóczi Szövetség alelnöke. Az elmúlt években tanácsadóként segítette a felvidéki Magyar Közösség Pártja munkáját, 2019-ben a párt európai parlamenti képviselőjelöltje.

2020 januárjától a Nemzeti Közszerzői Egyetem Eötvös József Kutatóközpont Európa Stratégia Kutatóintézetének (EUSTRAT) tudományos segédmunkatársa. Kutatási területei: európai uniós jog és politika, uniós kisebbségvédelem és kisebbségi jogok, európai polgári kezdeményezés, Visegrádi Együttműködés, civil politikai érdekérvényesítés.

2020-ban elnyerte a Hungary Foundation egyéves amerikai kutatói ösztöndíját, aminek eredményeként 2021. januártól a University of Notre Dame Kellogg Institute for International Studies vendégkutatója. Kutatási témája a civil szervezetek politikai érdekérvényesítő képessége az Európai Unióban és az Amerikai Egyesült Államokban, különös tekintettel a határon túli magyarok érdekében végzett civil érdekérvényesítési (lobbi-) lehetőségekre.

Varga Csilla BA- és MA-diplomáját a Budapesti Corvinus Egyetem nemzetközi tanulmányok szakán szerezte, 2014-től pedig szintén az intézmény doktori hallgatója. Doktori fokozatát 2021-ben szerezte meg, disszertációjának címe *Political Participation and Representation of National Minorities: The Work of Intergovernmental Committees on National Minorities between Hungary and*

European Commission: Ukraine Must Respect the Rights of National Minorities

Josep Borrell, EU High Representative for Foreign Affairs and Security Policy and Olivér Várhelyi Commissioner for Neighbourhood and Enlargement confirmed in a letter sent to MEP Andrea Bocskor that the Union is committed to monitoring the respect of human rights, including minority rights, in Ukraine as well. The respect for human rights, including the rights of persons belonging to minorities, is a fundamental value of the EU under Article 2 of the Treaty on the European Union, and thus, must be respected by Ukraine if it wants to remain a serious negotiating partner of the EU in its accession process.

Background

In 2017, the Ukrainian Parliament adopted the new Law on Education which regulates the language used in education, and stipulates, among others, that compulsory school-age citizens must study subjects in Ukrainian starting from the fifth grade of primary school (Article 7).¹ In July 2019, the Verkhovna Rada adopted the State Language Law which aimed to expand the usage of the Ukrainian language in all spheres of public life, aiming to strengthen the role of state language.² As a result of the law, minority languages, with a few exceptions, can only be spoken in private communication or during religious events. Generally, the legal act carries on the approach of the Law on Education in stripping ethnic minorities of already acquired rights. Although Ukraine postponed the transitional period for the implementation of the contested provisions of both laws until 1 September 2023 for citizens who speak an official EU language, this is just a temporal provision while these acts still constitute

¹ Council of Europe Venice Commission: *Ukraine. The Law on Education*. Opinion No. 902/2017, Strasbourg, 15 November 2017.

² Council of Europe Venice Commission: *Ukraine. Law on Supporting the Functioning of the Ukrainian Language as the State Language*. Opinion No. 960/2019, Strasbourg, 18 November 2019.

a problematic legal basis. Although the main goal of Article 7 of the Law on Education was to promote the Ukrainian language as the sole legitimate language, as anti-Russian policy, as a ‘collateral damage’ it repelled the use of the different minority languages, including Hungarian.

Moreover, in the past three years the ethnic Hungarians in Transcarpathia, as well as their political representatives, suffered several atrocities with nationalist backgrounds. Hungarian monuments were repeatedly damaged in Transcarpathia, and in early 2018, the office of the Hungarian Cultural Association in Transcarpathia was set on fire. In October 2018, a number of billboards appeared in Transcarpathia calling to ‘stop the separatists’ with photos of the leaders of the Hungarian community. Also, in October, Mirotvorets internet database listed individuals, who “pose a threat to the country’s security”, also containing the names of Hungarian public servants and members of local councils in Transcarpathia. Most recently, at the end of 2020, MEP Andrea Bocskor – representative of the Hungarian Fidesz in the European Parliament, and also an ethnic Hungarian from Transcarpathia – was also added to the so-called “death list” of Ukraine’s extremist Mirotvorec website.³

Commissions stands up for the rights of national minorities in Ukraine

High Representative Borrell and Commissioner Várhelyi immediately assured MEP Bocskor about their support. Recently, the two high-ranking officials, in a letter sent to MEP Bocskor, stressed that the EU condemns all violations of human rights, wherever they occur in the world, and calls on all states to respect, protect and fulfil the human rights of persons belonging to minorities, including national, ethnic, religious and linguistic minorities, in accordance with applicable international norms and standards.⁴ The two members of the European Commission reaffirmed the need to ensure respect for the rights already exercised by persons belonging to national minorities and non-discrimination of persons belonging to national minorities, as enshrined in the UN and the Council of Europe conventions. MEP Bocskor cited the letter saying that “the EU expects that Ukraine, if it seeks closer integration with the EU, must protect the rights of minorities, and it is important that the country continues to cooperate with Hungary”.

³ Péter Cseresnyés: *EPP Condemns Ukrainian Threats Against Fidesz MEP Andrea Bocskor*. Hungary Today, 16 December 2020.

⁴ *Fidesz’s Transcarpathia MEP: EC Reaffirms Support for Ukrainian Hungarians’ Rights*. Hungary Today, 17 March 2021.

This was not the first time the European Commission – and especially Commissioner Várhelyi, member of the European Commission responsible for neighbourhood and enlargement, and as such, a crucially important EU official from a Ukrainian point of view – stood up for the rights of national minorities in Ukraine. On the 7th Association Council meeting between the EU and Ukraine on 11 February 2021, Commissioner Várhelyi reiterated the need for Ukraine to ensure the respect for the rights of national minorities,⁵ and to launch a substantive dialogue with the representatives of minorities (after his statements Commissioner Várhelyi was also listed by the Mirotvorec website for a couple of days as the ‘enemy of Ukraine’).⁶ The Association Council agreed on the need to ensure the respect for rights already exercised of persons belonging to national minorities on the basis of a substantive dialogue with representatives of national minorities.⁷

With respect to the rights of persons belonging to minorities as a fundamental value of the EU as stipulated by Article 2 of the Treaty on the European Union, the Union is founded on the values of, among others, the respect for human rights, including the rights of persons belonging to minorities. Under this article, on the one hand, the rights of minorities, including national minorities, have to be considered a part of fundamental human rights. Such rights of minorities are for example their right to preserve their identity and culture which are part of the common European cultural heritage. On the other hand, the respect for the rights of persons belonging to minorities, including national minorities, is a fundamental value the EU is built on. This value must be respected by all EU institutions and other entities, as well as every single Member State. Moreover, several other legal provisions of primary EU law are attached to this article. Article 21 of the Charter of Fundamental Rights of the European Union prohibits any discrimination based on, among others, ethnic or social origin, language or membership of a national minority. Moreover, the EU has a general role to support and supplement the actions of its Member States in the conservation and safeguarding of cultural heritage of European significance.

⁵ European Commission: *Remarks by Commissioner Várhelyi at the Press Conference after the EU–Ukraine Association Council*, 11 February 2021.

⁶ Tamás Vaski: *Hungary’s EU Commissioner Listed As “Enemy of Ukraine”*. Hungary Today, 17 February 2021.

⁷ Council of the EU: *Joint Press Release Following the 7th Association Council Meeting between the EU and Ukraine*, 11 February 2021.

European Commission: Ukraine Must Respect the Rights of National Minorities

The EU has even stricter requirements in terms of the protection of national minorities towards those countries which are pursuing EU accession. The Copenhagen Criteria is a collection of conditions and principles to which any country wishing to become an EU member must conform. The Copenhagen Criteria require such countries, among others, the “respect for and protection of minorities”. These criteria use a collective approach on the protection of the rights of minorities, including national minorities, and as such, set a higher standard for countries in the accession process.

Thus, the respect for the fundamental values, and as such for the rights of persons belonging to national minorities, is crucially important not only from a theoretical approach but from practical aspects of Ukraine accession process to the EU as well. Lately, the new State Language Law was addressed by the report on the implementation of the EU Association Agreement with Ukraine adopted by the Committee on Foreign Affairs of the European Parliament (AFET). AFET asked the Ukrainian authorities to implement the State Language Law⁸ in accordance with the recommendations contained in Opinion No. 960/2019 of the Venice Commission.⁹ Such value-based assessment of the implementation of Ukraine’s accession process is legitimate and necessary, as the EU Accession Agreement with Ukraine promotes, among other things, the respect of common values.

The fundamental values of the EU are shared values of the whole community but the EU demands the respect of these values from its international partners as well. Therefore, if Ukraine wants to remain a serious negotiating partner of the EU in its accession process, it cannot afford to appear as a state that ignores the EU’s fundamental shared values by not respecting the earlier acquired rights of national minorities.

19 March 2021

⁸ European Parliament: *Draft Report on the Implementation of the EU Association Agreement with Ukraine* [2019/2202(INI)]. Committee on Foreign Affairs, 28 September 2020.

⁹ Council of Europe Venice Commission: *Ukraine. Opinion on the Law on Supporting the Functioning of the Ukrainian Language as the State Language, Adopted by the Venice Commission at its 121st Plenary Session* (Venice, 6–7 December 2019), CDL-AD(2019)032-e.

References

- Council of Europe Venice Commission: *Ukraine. The Law on Education*. Opinion No. 902/2017, Strasbourg, 15 November 2017. Online: [www.venice.coe.int/webforms/documents/default.aspx?pdffile=CDL-REF\(2017\)047-e](http://www.venice.coe.int/webforms/documents/default.aspx?pdffile=CDL-REF(2017)047-e)
- Council of Europe Venice Commission: *Ukraine. Law on Supporting the Functioning of the Ukrainian Language as the State Language*. Opinion No. 960/2019, Strasbourg, 18 November 2019. Online: [www.venice.coe.int/webforms/documents/default.aspx?pdffile=CDL-REF\(2019\)036-e](http://www.venice.coe.int/webforms/documents/default.aspx?pdffile=CDL-REF(2019)036-e)
- Council of Europe Venice Commission: *Ukraine. Opinion on the Law on Supporting the Functioning of the Ukrainian Language as the State Language, adopted by the Venice Commission at its 121st Plenary Session* (Venice, 6–7 December 2019), CDL-AD(2019)032-e. Online: [www.venice.coe.int/webforms/documents/?pdf=CDL-AD\(2019\)032-e](http://www.venice.coe.int/webforms/documents/?pdf=CDL-AD(2019)032-e)
- Council of the EU: *Joint Press Release Following the 7th Association Council Meeting between the EU and Ukraine*, 11 February 2021. Online: www.consilium.europa.eu/en/press/press-releases/2021/02/11/joint-press-statement-following-the-7th-association-council-meeting-between-the-eu-and-ukraine/
- Cseresnyés, Péter: *EPP Condemns Ukrainian Threats Against Fidesz MEP Andrea Bocskor*. Hungary Today, 16 December 2020. Online: <https://hungarytoday.hu/epp-ukraine-hungary-transcarpathia-threats-fidesz-mep-andrea-bocskor/>
- European Commission: *Remarks by Commissioner Várhelyi at the Press Conference after the EU–Ukraine Association Council*, 11 February 2021. Online: https://ec.europa.eu/commission/commissioners/2019-2024/varhelyi/announcements/remarks-commissioner-varhelyi-press-conference-after-eu-ukraine-association-council_en
- European Parliament: *Draft Report on the Implementation of the EU Association Agreement with Ukraine* [2019/2202(INI)]. Committee on Foreign Affairs, 28 September 2020. Online: www.europarl.europa.eu/doceo/document/AFET-PR-655684_EN.pdf
- Fidesz's Transcarpathia MEP: EC Reaffirms Support for Ukrainian Hungarians' Rights*. Hungary Today, 17 March 2021. Online: <https://hungarytoday.hu/transcarpathia-mep-bocskor-commission-ec-support-ukrainian-hungarian-right/>
- Vaski, Tamás: *Hungary's EU Commissioner Listed As "Enemy of Ukraine"*. Hungary Today, 17 February 2021. Online: <https://hungarytoday.hu/hungary-ukraine-relations-tensions>

Az EUSTRAT Műhelytanulmányok a Nemzeti Közszerológati Egyetem Eötvös József Kutatóközpont Európa Stratégia Kutatóintézet munkatársainak azon gyorsjelentéseit tartalmazza, amelyek meghaladják egy blogbejegyzés terjedelmét, tanulmányok előtanulmányaiként szolgálnak. Célunk, hogy minél aktuálisabb témákat dolgozzunk fel kutatási részeredmények bemutatásával. Az elemzések az Európai Bizottság struktúrájának megfelelően a magyarországi viszonylatban is kiemelten kezelt szakpolitikákat fogják össze, úgymint a biztonság- és védelempolitika, a demokrácia és jogállamiság, a digitalizáció, a gazdaság és pénzügy, a kisebbségpolitika, az oktatás és kultúra, valamint a szomszédsg- és bővítéspolitika.

A tanulmánykötetet ajánlom az Európai Unió iránt érdeklődő szakmai közvélemény számára, amely az európai integrációról való intenzívebb kommunikációt szolgálja magyar és angol nyelven egyaránt.

The EUSTRAT Working Papers contains quick reports from the researchers of the Europe Strategy Research Institute of the Eötvös József Research Center at the University of Public Service, which exceed the scope of a blog post, and serve as preliminary studies. Our goal is to process current topics by presenting partial research results. In line with the structure of the European Commission, the analyses bring together policies that are a priority in Hungary, such as security and defence policy, democracy and the rule of law, digitalisation, economy and finance, minority policy, education and culture, neighbourhood and enlargement policy.

I recommend the working papers to the professional public interested in the European Union, which serves for more intensive communication about European integration in both Hungarian and English languages.